

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

27. Exempti à procuratione legatorum, an exemptionem amittant
temporis præscriptione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

- resp. 142. per Clem. Pastoralis de re iudic. & dixi par. 1. quest. 1. Casfr. conf. 431. n. 3. verſ. præterea par. 1. fol. 223. Adhæc, militat quæ subtiliter adfert Petrus à Brixio in
- 3 & ſeqq. Quod collegium ſeu quævis communitas auferre non poſſit collegæ aut ſubdito ius quæſitum ſine cauſa, l. privatus ff qui & à quibus l. roties in fin. ff. de poliſcit. licet (inquiunt) ex cauſa id facere poſſit l. Antiochenſium ubi Barth. ff. de privileg. cred. l. venditor §. conſtat. ff. communia prædior. l. ſi locus §. fin. ff. quemad. ſer. amit. Rem. d. conf. 352. n. 21.
- 4 Item, quod in re communi potior ſit conditio prohibentis c. in re communi de reg. iur. in c. l. Sabinus ff. communi dividundo ac alia quæ prolixè adfert Petrus à Brixio in directorio electionum part. 3. cap. 18. per tot. dum probat quod in electionibus forma compromiſſi poſſit per unum ſolum ex electoribus prohiberi, quæ hic prætereo.
- 5 Poſtremo, ſtat Theoria quod maior pars non præiudicet minori in rebus communibus pluribus, ut ſingulis l. per fundum ff. de ſervit. ruſt. prædior. l. Sabinus ff. communi dividundo.
- Quam Navarrus alibi exornavit tract. de redditibus Eccleſiaſticis quaſt. 1. moni. 50. n. 8. Donatus in communib. concluſion. lib. 5. verb. factum. quippe quod omnes tangit
- 6 debet ab omnibus approbari ca. quod omnes tibi DD. de reg. iuris in c. Quibus convenit Doctrina Archidiacon. cap. Episcopum, n. 2. cum Apoſt. diſt. 61. tradentis unum ſolum de capitulo nitentem bona ratione omnibus alijs ſibi adverſantibus prævalere, quod doctores latius alibi tradiderunt, cap. cum omnes, de conſtit.

QVÆSTIO XXVII

Exempti à procuratione legatorum, an exemptionem amittant contra-
ria temporis præſcriptione.

SUMMARIUM.

1. Exemptio à procuratione legatorum præſcribitur.	4. Proteſtatio quid in ſolutione procurationis operetur.
2. Viſitatio & procuratio ſunt convertibilia.	5. Solutio redditus cum proteſtatione.
3. Cum antecedens eſt impreſcriptibile, ſi dem etiam & conſequens.	6. Alij effectus proteſtationis.
	7. Proteſtatio an relevet ſi alius ei non conſentiat.

A Pud Romanos heteroclitico nomine præbenda in plurali numero dicebantur ligna, ſal, eiufmodique neceſſaria quæ parochie legatis publicè miſis exhibere cogebantur, Robert. Stephanus in dictionario verbo Præbenda Alc. li. 2. parer. cap. 43 Gellius lib. 15. cap. 4. Plaus, in Perſa, quod hodie novo nomine apud Doctores procuratio

curatio nuncupatur. *tex. cap. cum instantia cap. cum venerabilis, cap. procuraciones de censu. cap. cum officij, de praescript. late de ea lo Francisci tract. de visitatione par. 1. qu. 9. per tot. quæ nihil aliud est, quam exhibitio eorum, quæ necessaria sunt ad legitimam visitationem obeundam. Porro, licet præscribi nullo tempore possit, ut Ecclesiæ non visitentur aut ut procuratione, non solvant proprio Prælato visitanti d. ca. cum instantia & d. cap. cum ex officij & infra lib. 4. quæst. 23. late & d. de Molina de iust. & iure tomo 1. tract. 2. disputat. 79. fol. 326. litera E. vers. obedientia & disput. 85. fol. 358. litera A. in fine. Alius tamen præscribere poterit adversus Prælatum, ut ad ipsum subditi talis Prælati pertineant & ut ab ipso visitentur, ipsique procuratio, non autem antiquo Prælato debeatur, Molin. ubi supra.*

At vero, major est difficultas si Ecclesiæ aliquo privilegio speciali exempta sit à visitatione, & procuratione Episcopi, alterique Prælati subiecta, an solvendo annis quadraginta procurationem reincidat quoad hoc in Episcopi potestatem, ceterè Bartholomæus Beuxiensis in quæstionibus dominical. quæst. 14. vol. tract. 17. utramque in partem id disputando examinat. Mihi certe videtur quadragenaria præscriptio eiusmodi exemptionem à procuratione amitti, rationibus quas eadem hæc parte attuli, nolens hoc loco eas repetere quæst. 12. & seq. per cap. si de terra, & ca. accedentibus de privilegijs Barth. l. 1. & 2. C. de his qui sponte civilia munera lib. 10. Illud breviter hic notandum, visitationem, & procurationem esse convertibilia ac habere se velut antecedens & consequens. Undè sicut tertius præscribere potest contra tertium visitantem, nempe ut ipse ad exclusionem Episcopi visitet eius subditos, ita etiam præscribere poterit procurationem. Quod si non sit, præscripta visitatio, nec etiam censetur præscripta procuratio. Præterea, quemadmodum subditus non præscribit contra visitationem Episcopi, nec auditur nisi articulet de alio Prælato, qui visitationem præscripserit, ita quoque non præscribit contra procurationem. Quando enim antecedens, seu principale est impræscriptibile, tunc etiam consequens, accessorium, vel conexum præscribi non potest. *Abb. ca. cum ex officijs de praescript. ca. auditis cap. cum olim cap. cum non liceat ubi DD. eod. tit. Præses in loco à destructione antecedentis ad destruit consequ.*

Primo, limitanda est conclusio hæc principalis, nisi in solutione procurationis interiecta fuisset protestatio de non præiudicando exemptioni, quæ quidem protestatio tanta est energie, ut in Episcopo inducat malam fidem, impediatur præscriptionem, faciat solutionem precariam, ac factum tectum conservet ius protestantis. *Laur. Calcaneus cons. 18. incip. ad primum videtur dicendum, col. 2. adde latius infra lib. 4. quæst. 66. n. 2.* Cujus ea est ratio, quod actus suæpæ natura voluntarius prolixiore obligationem inducere non possit, quam actum sit *l. voluntarie C. de excusat. tut. ubi Faber & DD. Alciat. l. 1. C. de edendo idque non modo in petitorio sed ne quidem in iudicio possessorio. Ude licet unica solutione, reditus seu alterius qua.*

Mm 3

qualicumque præstationis personalis acquiratur interdictum retinendæ, ut in futurum ad contumacionem agi possit *Malin. de usuris quest. 20. n. 208. & 209. Grimæ. de usuris lib. 1. cap. 20. Alber. & Alciat. l. si certis annis in ver. imposterum C. de pac. Alea. conf. 113. vol. 1. Guid. quest. 407. Abb. ca. cum Ecclesia n. 23. & seq. de causa possess. Petr. Jacob. in libello super pensione vel reditu vers. item credo.* Attamen quantumvis repetita solutio adhibita protestatione, quod solvens nolit induci quasi possessionem solutionis, prodest, ut contra solventem non possint intentari interdicta retinendæ, licet agi ad continuationem solutionum *Alex. d. l. si certis annis verb. nisi Clarus de Emphiteusi, quest. 10. num. 1. Giga de pensio quest. 73. in fine Bellenc. tract. de charis. sub sid. quest. 61. Abb. d. cap. cum Ecclesia num. 24. Menoch. lib. 1. præsumpt. 75.* Sic immunitas à collectis si semel solvit quoad possessionem in futuro sibi præiudicat, nisi fuerit protestatus. *Abb. cap. cum accessissent n. 7. de constit. Antiboli de muneribus par. 3. n. 37. cum seq. vers. sed pone ac immunitatem habens solvens cum pacto quod nolit sibi præiudicari sibi non præiudicat Giga de pensio quest. 71. n. 2.*

7 Quod tamen temperandum est si Episcopus protestationi consenserit, alioquin enim protestatio non videtur solventem eximere à quasi possessione in futurum solvendi, si creditor cui fit solutio protestationi non consentiat, cum sit contraria actui. *Laurent. Silvanus tract. de feudi recognit. quest. 81.* Ratio est, quia protestatio contraria facta in dependentibus à consensu duorum non valet, si consensus alterius non accesserit. *Abb. & DD. cum M. de constit. Bars. & DD. l. non solus, §. morte, de novi operis num. Silvanus ubi supra.*

 QVÆSTIO XXVIII.

Exemptione concessa habitantibus certi loci an si habitantes locum mutant amittatur exemptio.

SUMMARIUM.

1. Distinguedum an exemptio concessa sit contemplatione personarum aut rerum.

PRO parte negativa est, quod eiusmodi exemptio videatur concessa loco, contemplatione personarum, quæ proinde personam comitari debet, etiamsi ex loco migret, quemadmodum de exemptione concessa dignitati, quæ durat, licet cessaverit dignitas, idque in memoriam eius prætinam *l. fin. ff. de decurio. l. exatem §. fin. ff. de censib. Decius l. in omnibus causis §. 9. num. 14. l. 5. 16. 17. 18. ff. de reg. iur.* At vero è contra, concessio videtur data intuitu loci, quo fit ut eo mutato cessat dispositio. Cessante enim causa privilegij cessare debet privilegium *Decius d. num. 18. dixi eod. l. lib. cap. 7.* Distinguedum est, utrum indultum sit contemplatione personarum, an vero